با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام نگارش (۱) دهم
درس سوم

عنوان فصل: نوشته‌های عینی

از صفحه‌ی ۴۲ تا صفحه‌ی ۵۵ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل نوشته‌های عینی آمده است.

مباحث فصل: نوشته‌های عینی، کارگاه نوشتن، هنجار نوشتار ۳، شعرگردانی

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۴۷ · کارگاه نوشتن ۱ (الف) — زعفران؛ گزینش و سازماندهی پرسش‌ها ... ۴

۲ صفحه ۴۹ · کارگاه نوشتن ۱ (ب) — کیک زرد؛ طرح پرسش و سازماندهی ... ۵

۳ صفحه ۵۱ · کارگاه نوشتن ۲ — نوشتن متن عینی با پرسش‌سازی و پاسخ‌سازی ... ۶

۴ صفحه ۵۳ · کارگاه نوشتن ۳ — ارزشیابی نوشته‌ی دوستان بر پایه‌ی سنجه‌ها ... ۸

۵ صفحه ۵۵ · شعرگردانی — شعر «ایستاده‌ام» (غلامرضا بکتاش) ... ۹

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۱ صفحه ۴۷ کارگاه نوشتن ۱ (الف)

متن و پرسش‌های زیر را بخوانید؛ آنگاه از بین پرسش‌ها، هر یک را که با محتوای نوشته، ارتباط دارند، مشخص نمایید. سرانجام آنها را متناسب با متن، گزینش و سازماندهی کنید.

زعفران، گیاهی گرانبها است. گرده‌ی آن به‌ظاهر مانند همه‌ی گیاهان خشک‌شده‌ی دیگر است، اما میان گرده‌ی زعفران و گیاهان دیگر از زمین تا آسمان فرق است؛ هم از نظر رنگ و مزه و هم از نظر ارزش غذایی و قیمت آن. زعفران، فوق‌العاده گران است و هر کسی نمی‌تواند به‌راحتی چند مثقال زعفران تهیه کند. شاید به همین دلیل به طلای سرخ معروف شده است. یکی از شوخی‌های ایرانی‌ها این است که وقتی کسی به مشهد می‌رود، به او می‌گویند: برای ما سه، چهار کیلویی زعفران سوغات بیاور! با شنیدن این جمله، همه می‌خندند و این خنده یعنی اینکه...

ایران یکی از کشورهای زعفران‌خیز است که در جهان به این کشت معروف است. این طلای گیاهی، در خراسان کشت می‌شود و زعفران خراسان شهرت جهانی دارد. در گذشته، به کسانی که زعفران می‌کاشتند، زعفرانچی می‌گفتند. اگر از رنگ جذاب و طعم لذیذ زعفران بگذریم، خاصیت زعفران را نمی‌توان نادیده گرفت. می‌گویند: زعفران شادی‌افزا و خنده‌آور است؛ قلب را تقویت و ضربان آن را تنظیم می‌کند. پس، خوردن کیک زعفران، شربت زعفران، برنج زعفرانی و هر چیزی را که زعفران دارد، هیچ‌وقت از دست ندهید.

پرسش‌ها: زعفران چیست؟ ـ چه رنگی است؟ ـ چه طعمی دارد؟ ـ چه بویی دارد؟ ـ شیوه‌ی کشت آن چگونه است؟ ـ کاربرد آن چیست؟ ـ چرا زعفران با طلا برابری می‌کند؟ ـ زعفران چگونه بسته‌بندی می‌شود؟ ـ آیا نوع بسته‌بندی زعفران اهمیت خاصی دارد؟ ـ هزینه‌ی کشت زعفران چقدر است؟ ـ آیا کشت زعفران، کارکرد اقتصادی دارد؟ ـ آیا زعفران از مواد ضروری در تهیه‌ی خوراکی‌هاست؟ ـ زعفران چه خاصیت‌هایی دارد؟

گزینش و سازماندهی پرسش‌ها: .....

گام اول: پرسش‌های مرتبط با محتوای نوشته. متن درباره‌ی ارزش و گرانی زعفران، رنگ و مزه، جای کشت، کاربرد و خاصیت آن سخن می‌گوید. پس این پرسش‌ها به متن مربوط‌اند:

- زعفران چیست؟
- چه رنگی است؟
- چه طعمی دارد؟
- کاربرد آن چیست؟
- چرا زعفران با طلا برابری می‌کند؟
- زعفران چه خاصیت‌هایی دارد؟

پرسش‌های «چه بویی دارد؟»، «شیوه‌ی کشت آن چگونه است؟»، «بسته‌بندی»، «اهمیت نوع بسته‌بندی»، «هزینه‌ی کشت»، «کارکرد اقتصادی کشت» و «ضروری بودن در تهیه‌ی خوراکی‌ها» در متن پاسخی ندارند و با محتوای نوشته ارتباط ندارند؛ پس کنار گذاشته می‌شوند.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

گام دوم: گزینش و سازماندهی. در متن‌های عینی از کل به جزء حرکت می‌کنیم؛ نخست پرسش کلی (معرفی موضوع) و سپس پرسش‌های جزئی را می‌آوریم:

1. ○ **پرسش کلی:** زعفران چیست؟
2. ○ **پرسش‌های جزئی:** چه رنگی است؟ چه طعمی دارد؟
3. ○ چرا زعفران با طلا برابری می‌کند؟ (گرانی و ارزش آن)
4. ○ کاربرد آن چیست؟
5. ○ زعفران چه خاصیت‌هایی دارد؟

۲ صفحه ۴۹ کارگاه نوشتن ۱ (ب)

متن زیر را بخوانید و متناسب با آن، پرسش‌هایی طرح کنید؛ سپس با سازماندهی سؤال‌ها نقشه‌ی نوشته را نشان دهید.

کیک زرد (Yellow Cake) عنوانی است که برای اکسید اورانیم غلیظ‌شده، به‌کار می‌رود و در تهیه‌ی اورانیم غنی‌شده از آن استفاده می‌شود. این ماده، عموماً برای تهیه‌ی سوخت واکنشگاه (رآکتور) هسته‌ای، کاربرد دارد.

کیک زرد که به نام اورانیا (Urania) هم شناخته می‌شود، در واقع خاک معدنی اورانیم است که پس از گذراندن مراحل تصفیه و فراوری‌های لازم، از سنگ معدن آن تهیه می‌شود. تهیه‌ی این ماده به‌منزله‌ی رسیدن به بخش میانی از مراحل تصفیه‌ی سنگ معدن اورانیم است و فاصله‌ی بسیاری تا استفاده در بمب اتمی دارد.

کیک زرد اغلب از طریق آسیاب کردن سنگ معدن اورانیم و فراوری‌های شیمیایی روی آن تهیه می‌شود و در پی آن، پودر زبر و زرد رنگی به‌دست می‌آید که محتوی حدود ۸۰ درصد اکسید اورانیم است. این پودر در دمای ۲۸۷۸ درجه‌ی سلسیوس ذوب می‌شود.

برای تهیه‌ی کیک زرد، سنگ معدن اورانیم را پس از استخراج از معدن، آسیاب و پس از شست‌وشو با اسید سولفوریک، آن را خشک و صاف می‌کنند. نام «کیک زرد» به سبب رنگ زرد آن در مراحل آغازین کار است. کیک زرد، ماده‌ای پرتوزا است.

همه‌ی کشورهایی که در آنها اورانیم استخراج می‌شود، کیک زرد هم می‌سازند. ایران، با همت جوانان مؤمن و انقلابی، به این فناوری علمی دست یافت تا از کارکردهای علمی آن بهره گیرد.

پرسش‌ها: ..... سازماندهی پرسش‌ها: .....

پرسش‌های عینی برگرفته از متن:

1. ○ کیک زرد چیست؟
2. ○ کیک زرد چه نام دیگری دارد؟
3. ○ کیک زرد چه کاربردی دارد؟
4. ○ کیک زرد چگونه تهیه می‌شود؟

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

5. چرا به این ماده «کیک زرد» می‌گویند؟
6. کیک زرد چه ویژگی‌هایی دارد؟ (شکل ظاهری، درصد اکسید اورانیم، دمای ذوب، پرتوزایی)
7. چه کشورهایی کیک زرد می‌سازند؟ جایگاه ایران در این فناوری چیست؟

سازماندهی پرسش‌ها (نقشه‌ی نوشته، از کل به جزء):

بخش نوشته	پرسش‌ها
۱. معرفی کلی	کیک زرد چیست؟ ـ چه نام دیگری دارد؟
۲. کاربرد	کیک زرد چه کاربردی دارد؟
۳. ویژگی‌ها	چه رنگ و شکلی دارد؟ ـ چند درصد آن اکسید اورانیم است؟ ـ در چه دمایی ذوب می‌شود؟ ـ پرتوزا است یا نه؟
۴. شیوه‌ی تهیه	چگونه تهیه می‌شود؟ ـ چرا «کیک زرد» نام گرفته است؟
۵. وضعیت در جهان و ایران	کدام کشورها آن را می‌سازند؟ ـ ایران در این زمینه چه کرده است؟

۳ صفحه ۵۱ **کارگاه نوشتن ۲**

موضوعی را انتخاب کنید و با شیوه‌ی پرسش‌سازی و پاسخ‌سازی، یک متن عینی بنویسید.

موضوع: ..... مرحله‌ی اول: طرح پرسش‌های گوناگون ..... مرحله‌ی دوم: شناسایی و جدا کردن پرسش‌های عینی ..... مرحله‌ی سوم: گزینش و سازماندهی پرسش‌ها ..... متن نوشته: .....

موضوع: دوچرخه

مرحله‌ی اول: طرح پرسش‌های گوناگون

- دوچرخه چیست؟
- دوچرخه را چه کسی اختراع کرد؟
- نخستین دوچرخه چه شکلی بود؟
- دوچرخه از چه بخش‌هایی ساخته شده است؟
- دوچرخه چه کاربردهایی دارد؟
- چرا دوچرخه‌سواری برای سلامت مفید است؟
- دوچرخه‌سواری چه حسی دارد؟
- آیا دوچرخه هم مثل آدم‌ها دوست و همدم می‌شود؟
- یک دوچرخه‌ی معمولی چند کیلوگرم وزن دارد؟
- چرا دوچرخه، وسیله‌ی نقلیه‌ی پاکیزه‌ای است؟

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

مرحله‌ی دوم: شناسایی و جدا کردن پرسش‌های عینی (پرسش‌های «دوچرخه‌سواری چه حسی دارد؟» و «آیا دوچرخه دوست و همدم می‌شود؟» ذهنی‌اند و کنار گذاشته می‌شوند.)

- دوچرخه چیست؟
- دوچرخه را چه کسی اختراع کرد؟
- نخستین دوچرخه چه شکلی بود؟
- دوچرخه از چه بخش‌هایی ساخته شده است؟
- دوچرخه چه کاربردهایی دارد؟
- چرا دوچرخه‌سواری برای سلامت مفید است؟
- یک دوچرخه‌ی معمولی چند کیلوگرم وزن دارد؟
- چرا دوچرخه، وسیله‌ی نقلیه‌ی پاکیزه‌ای است؟

مرحله‌ی سوم: گزینش و سازماندهی پرسش‌ها (پرسش درباره‌ی وزن را برای کوتاه ماندن متن حذف می‌کنیم و بقیه را از کل به جزء می‌چینیم.)

1. **پرسش‌های کلی:** دوچرخه چیست؟ از چه بخش‌هایی ساخته شده است؟
2. **پرسش‌های جزئی:** دوچرخه را چه کسی اختراع کرد؟ نخستین دوچرخه چه شکلی بود؟
3. دوچرخه چه کاربردهایی دارد؟
4. دوچرخه‌سواری چه فایده‌ای برای سلامت دارد؟ چرا دوچرخه وسیله‌ی نقلیه‌ی پاکیزه‌ای است؟

متن نوشته (پاسخ‌سازی):

دوچرخه وسیله‌ای دو چرخ است که با نیروی پای انسان حرکت می‌کند. بدنه‌ی آن از چند لوله‌ی فلزی ساخته شده است و دو چرخ، یک فرمان، یک زین، دو رکاب و یک زنجیر دارد. با فشار پا بر رکاب‌ها، زنجیر می‌چرخد و چرخ عقب را به حرکت درمی‌آورد. ترمزها هم برای ایستادن دوچرخه به‌کار می‌روند.

نخستین دوچرخه را مردی آلمانی به نام کارل درایس در سال ۱۸۱۷ میلادی ساخت. این دوچرخه از چوب بود و رکاب نداشت. سوارش با راندن پای خود بر زمین پیش می‌رفت. حدود پنجاه سال بعد، رکاب به دوچرخه اضافه شد. در حدود سال ۱۸۸۵ زنجیر و چرخ‌های هم‌اندازه به دوچرخه افزوده شد و شکل دوچرخه‌ی امروزی پدید آمد.

مردم از دوچرخه برای رفت‌وآمد، رساندن نامه و بسته و ورزش استفاده می‌کنند. دوچرخه‌سواری در المپیک هم مسابقه‌ی جداگانه دارد.

دوچرخه‌سواری برای سلامت مفید است. ماهیچه‌های پا و قلب را تقویت می‌کند و به تنظیم وزن بدن کمک می‌کند. دوچرخه سوخت نمی‌خواهد و دود و صدا ندارد؛ بنابراین هوا را آلوده نمی‌کند و به محیط زیست آسیب نمی‌زند.

۴ صفحه ۵۳ کارگاه نوشتن ۳

به پرسش‌ها و نوشته‌ی دوستانتان با دقت گوش دهید و آن را بر پایه‌ی سنجه‌های زیر، ارزشیابی کنید.
سنجه‌های ارزیابی (بارم): ۱) طرح پرسش‌های متنوع ۲ ـ ۲) شناسایی و جدا کردن پرسش‌های عینی ۳ ـ ۳) گزینش و سازماندهی پرسش‌ها ۲ ـ ۴) پاسخ‌سازی مناسب برای پرسش‌ها ۲ ـ ۵) رعایت انسجام در نوشته ۲ ـ ۶) پرهیز از نگارش جمله‌های طولانی ۲ ـ ۷) استفاده از واژه‌های مناسب فضای متن ۲ ـ ۸) شیوه‌ی خواندن ۲ ـ ۹) رعایت املا و نکات نگارشی ۳ ـ جمع‌بندی: ۲۰

این کار شنیداری و گروهی است. به‌عنوان نمونه، متن «دوچرخه» (کارگاه نوشتن ۲) را که یکی از دوستان خوانده است، به این شیوه ارزشیابی می‌کنیم. دانش‌آموز ارزیاب، به هر سنجه نمره‌ای از بارم همان سنجه می‌دهد و دلیل کوتاهی می‌نویسد:

نمونه‌ی ارزشیابی

ردیف	سنجه	بارم	نمره	دلیل
۱	طرح پرسش‌های متنوع	۲	۲	ده پرسش گوناگون (تعریف، تاریخچه، بخش‌ها، کاربرد و...) مطرح شد.
۲	شناسایی و جدا کردن پرسش‌های عینی	۳	۲	دو پرسش ذهنی درست جدا شد؛ اما پرسش وزن بدون دلیل کنار رفت.
۳	گزینش و سازماندهی پرسش‌ها	۲	۲	پرسش‌ها از کل به جزء چیده شدند.
۴	پاسخ‌سازی مناسب برای پرسش‌ها	۲	۲	پاسخ‌ها دقیق و عینی و بدون برداشت شخصی بود.
۵	رعایت انسجام در نوشته	۲	۱	بندها به هم مربوط‌اند، اما میان بند سوم و چهارم پیوندی نیست.
۶	پرهیز از نگارش جمله‌های طولانی	۲	۱	چند جمله بیش از حد طولانی بود.
۷	استفاده از واژه‌های مناسب فضای متن	۲	۲	واژه‌ها علمی و عینی بودند.
۸	شیوه‌ی خواندن	۲	۲	روان و با صدای رسا خواند.
۹	رعایت املا و نکات نگارشی	۳	۲	دو غلط نقطه‌گذاری دیده شد.
	جمع‌بندی	۲۰	**۱۶**	

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

پیشنهاد به نویسنده: جمله‌های طولانی را کوتاه کند، با افزودن یک جمله‌ی پیونددهنده میان بندها انسجام را بیشتر کند و نشانه‌های سجاوندی را بازبینی کند.

۵ صفحه ۵۵ شعرگردانی

شعر زیر را بخوانید، درک و دریافت خود را در چند سطر بنویسید.

ایستاده‌ام، ایستاده‌ای، ایستاده‌ایم، جنگلیم؛ تن به صندلی‌شدن نداده‌ایم. (غلامرضا بکتاش)

شاعر در این شعر، آدم‌هایی را که ایستاده‌اند و زیر بار زور نمی‌روند، به درختان جنگل مانند کرده است. درخت‌ها همیشه ایستاده‌اند و سربلند می‌مانند. شاعر می‌گوید ما هم چنین هستیم: «ایستاده‌ام، ایستاده‌ای، ایستاده‌ایم». او با تکرار «ایستاده» نشان می‌دهد که همه‌ی ما کنار هم و هم‌صدا هستیم و جنگل یعنی جمع آدم‌هایی که با هم‌اند.

در مصرع آخر، «صندلی» نشانه‌ی راحتی‌طلبی و جاه‌طلبی است. چوب درخت را می‌توان بُرید و به صندلی تبدیل کرد؛ اما درخت جنگل حاضر نیست برای نشستن دیگران بریده شود. پس پیام شعر این است: آزاده بودن و ایستادگی بر اصول، بهتر از رسیدن به مقام و آسایش است و آدم‌های آزاده برای رسیدن به این‌ها از باورهایشان دست نمی‌کشند. شعر کوتاه است؛ اما معنای بلندی دارد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir